

REBOOT

Εθνική Αναφορά Διδαγμάτων και Συστάσεων Πολιτικής της Υπηρεσίας Συμβουλευτικής

ΚΜΟΠ, Ελλάδα

Εταίροι

CESIE | www.cesie.org

KMOP | www.kmop.gr

"Hope For Children" CRC Policy Center | uncrcpc.org.cy

Fondazione Hallgarten-Franchetti Centro Studi Villa Montesca | www.montesca.eu

ZRS Koper | www.zrs-kp.si

Animus Association Foundation | www.animusassociation.org

Συγγραφείς

Μαρίνα Νάτσια ΚΜΟΠ, Ελλάδα

Με τη συνεισφορά των **Blaž Lenarčič** και **Francesca Barbino**

cesie
the world is only one creature

HOPE
For Children

animus
association
foundation

**Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΕΑ). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΕΑΕΕΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Περιεχόμενα

1.	Εισαγωγή	4
2.	Το κινητό γραφείο συμβουλευτικής του REBOOT NOW	6
2.1	Ιδέα και σκεπτικό	6
2.2	Η κινητή υπηρεσία συμβουλευτικής στην Ελλάδα	8
2.3	Το σημείο εκκίνησης	10
3.	Διδάγματα	11
3.1	Μεθοδολογία	11
3.2	Ερμηνεία των δεδομένων που συλλέχθηκαν	13
3.2.1	Οι απόψεις των χρηστών/ριών	13
3.2.2	Οι απόψεις των παρόχων υπηρεσιών	16
3.2.3	Οι απόψεις των εποπτών/ριών	20
4.	Συμπεράσματα	23
4.1.	Εμπόδια και προτεινόμενες λύσεις	24
4.1.1.	Συστημικά εμπόδια	24
4.2.	Βιωσιμότητα της υπηρεσίας συμβουλευτικής	29

1. Εισαγωγή

Η παρούσα αναφορά "**Διδαγμάτων και Συστάσεων Πολιτικής για τα γραφεία σχολικής συμβουλευτικής**" αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου "**REBOOT NOW – Prevention of Gender-Based Violence in Schools after Lockdown**", με αριθμό 101049567, το οποίο συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες» (CERV) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το REBOOT NOW στοχεύει να υποστηρίξει νέα άτομα των οποίων η ψυχολογική κατάσταση έχει επηρεαστεί αρνητικά από την πανδημία και ενδέχεται να έχουν υποστεί ή να έχουν γίνει μάρτυρες βίας, **ευαισθητοποιώντας** παράλληλα **σχετικά με τη συντροφική βία μεταξύ εφήβων**.

Ειδικότερα, το έργο έχει στόχο να:

Υποστηρίξει την ανάκαμψη των νέων ατόμων από τις δυσκολίες που προέκυψαν από τα μέτρα κατά της πανδημίας COVID-19· ειδικότερα, μέσω θετικών δράσεων που υποστηρίζουν την ευημερία και την ψυχική τους υγεία.

Συμβάλει στην πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας μεταξύ νέων ατόμων υποστηρίζοντας την ψυχολογική τους ευημερία μέσω μιας τεκμηριωμένης αναπαραγώγιμης υπηρεσίας, με την ενεργό συμμετοχή τους.

Δημιουργήσει ένα κινητό γραφείο συμβουλευτικής για την ψυχολογική αποκατάσταση των μαθητών/ριών, του σχολικού προσωπικού και των οικογενειών.

Αναπτύξει τις ικανότητες του σχολικού προσωπικού και των οικογενειών στην πρόληψη και τον εντοπισμό περιπτώσεων συντροφικής βίας μεταξύ εφήβων και έμφυλης βίας μεταξύ νέων ατόμων.

Η **κοινοπραξία** του έργου αποτελείται από τους παρακάτω οργανισμούς: **CESIE** (Ιταλία), **ΚΜΟΠ** (Ελλάδα), **“Hope For Children” CRC Policy Center** (Κύπρος), **ZRS Koper** (Σλοβενία), **ANIMUS Association Foundation** (Βουλγαρία) και **Fondazione Hallgarten-Franchetti Centro Studi Villa Montesca** (Ιταλία).

Η εν λόγω αναφορά παρουσιάζει την υλοποίηση του κινητού γραφείου συμβουλευτικής στην Ελλάδα, το οποίο λειτούργησε κατά το σχολικό έτος 2022-2023, συγκεκριμένα από τον Οκτώβριο του 2022 έως και τον Ιούνιο του 2023, από το ΚΜΟΠ και υπό τον συντονισμό μιας ομάδας ψυχολόγων, σε τρία γυμνάσια. Ειδικότερα, η αναφορά αυτή περιγράφει τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους εφαρμόστηκε το “πilotικό” γραφείο στην Ελλάδα, προσθέτοντας ορισμένα στοιχεία αξιολόγησης με βάση τα διαφορετικά επίπεδα ανατροφοδότησης που αντλήθηκαν κατά τη διάρκεια του έργου από την πλευρά των χρηστών/ριών, των παρόχων υπηρεσιών και των εποπτών/ριών. Δεύτερον, με βάση τις διαφορετικές εμπειρίες που συλλέχθηκαν, η έκθεση συνοψίζει ορισμένες συστάσεις για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και άλλους ενδιαφερόμενους που επιθυμούν να εφαρμόσουν το μοντέλο του κινητού γραφείου συμβουλευτικής REBOOT NOW σε άλλα πλαίσια, εξασφαλίζοντας έτσι τη βιωσιμότητα του έργου.

2. Το κινητό γραφείο συμβουλευτικής του REBOOT NOW

2.1 Ιδέα και σκεπτικό

Η πανδημία COVID-19 έχει επιδεινώσει τα κοινωνικά ζητήματα σε ολόκληρη την ΕΕ. Τα παιδιά έχουν υποφέρει από διαταραχές στη σχολική εκπαίδευση, κοινωνική απομόνωση, παρατεταμένες περιόδους σε κλειστά οικογενειακά περιβάλλοντα και έλλειψη πρόσβασης σε υπηρεσίες υποστήριξης (όπως υποστήριξη θυμάτων/ψυχικής υγείας). Έχουν, λοιπόν, επηρεαστεί με πολλούς τρόπους, μεταξύ άλλων: διαδικτυακή και οικογενειακή βία, ψυχολογική δυσφορία, διαταραχές στις διατροφικές συνήθειες, τον ύπνο και την υγιεινή, αλλαγές στη συμπεριφορά και έλλειψη ενδιαφέροντος για τις σχολικές εργασίες και τις σχέσεις. Τα ήδη δοκιμαζόμενα νέα άτομα από περιθωριοποιημένα περιβάλλοντα (μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο, εθνικές και θρησκευτικές μειονότητες, άτομα με αναπηρία, ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα) διέτρεχαν ακόμη μεγαλύτερο κίνδυνο. Τα άτομα που βρίσκονταν στην εφηβεία είχαν ελάχιστες έως καθόλου κοινωνικές αλληλεπιδράσεις λόγω των περιορισμών για τον ιό COVID-19, πέραν της συναναστροφής τους με στενούς συγγενείς ή την επικοινωνία μέσω ψηφιακών εργαλείων. Αυτό έλαβε χώρα σε μια καίρια στιγμή κατά την οποία αναπτύσσονται οι σχεσιακές δεξιότητες, επηρεάζοντας τις κοινωνικο-συναισθηματικές ικανότητες των λεγόμενων "εφήβων της COVID εποχής".

Βάσει αυτού, το έργο REBOOT NOW σχεδιάστηκε για να αντιμετωπίσει αυτές τις αναδυόμενες προκλήσεις σχετικά με την ευημερία, την ψυχική υγεία και την ασφάλεια των παιδιών γενικά, αλλά ιδιαίτερα την αυξημένη έκθεσή τους στην έμφυλη βία και την προβλεπόμενη δυσκολία να δημιουργήσουν ασφαλείς/υγιείς σχέσεις και να έχουν πρόσβαση σε μηχανισμούς ψυχολογικής υποστήριξης. Προκειμένου να ενισχυθούν οι υφιστάμενοι μηχανισμοί ψυχολογικής υποστήριξης στις συμμετέχουσες χώρες, το έργο επικεντρώθηκε στην πρόληψη και αντιμετώπιση της συντροφικής βίας μεταξύ εφήβων, με την ανάπτυξη μιας πρακτικής και συγκεκριμένης πιλοτικής παρέμβασης με τη μορφή κινητών γραφείων συμβουλευτικής με διαδικτυακό σημείο πρόσβασης σε δημοτικά και γυμνάσια. Ειδικότερα, η κινητή υπηρεσία συμβουλευτικής REBOOT NOW είχε τις εξής ομάδες στόχους:

Παιδιά ηλικίας 10-14 ετών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προέρχονται από περιθωριοποιημένα περιβάλλοντα, καθώς έχουν πληγεί δυσανάλογα από την πανδημία και τα σχετικά κυβερνητικά μέτρα πρόληψης της εξάπλωσής της. Η επιλογή να επικεντρωθούμε σε παιδιά στην πρώιμη εφηβεία έγινε επειδή σε αυτή την κρίσιμη ηλικία ξεκινούν τις πρώτες τους στενές σχέσεις, οπότε η ευαισθητοποίηση σχετικά με την ισότητα των φύλων μπορεί να είναι πιο αποτελεσματική.

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευτική κοινότητα, που μπορούν να υποστηρίξουν νέα άτομα να οικοδομήσουν υγιείς σχέσεις μακριά από την έμφυλη βία, να ανταποκριθούν άμεσα σε περιστατικά βίας και να αποκαταστήσουν την ευημερία/κοινωνικότητά τους.

Οικογένειες και φροντιστές/ριες, που έχουν υποστεί πολλαπλές πιέσεις από τα μέτρα κατά τη διάρκεια της πανδημίας και, συνεπώς, θα επωφεληθούν ιδιαίτερα από τις ευκαιρίες συνεργασίας με τα σχολεία και την υποστήριξη του γονεϊκού τους ρόλου.

Πριν τη δημιουργία των υπηρεσιών συμβουλευτικής σε κάθε συμμετέχουσα χώρα, εκπρόσωποι από τα συμμετέχοντα σχολεία σε όλες τις χώρες-εταίρους (συμπεριλαμβανομένων διευθυντών/ριών, εκπαιδευτικών, εκπροσώπων μαθητών/ριών και οικογενειών), δημόσιοι φορείς που υποστηρίζουν το έργο και σχετικοί ενδιαφερόμενοι φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εκπαίδευσης ή των κοινωνικών υπηρεσιών κλήθηκαν να παρευρεθούν σε κάποιες **εθνικές συναντήσεις**, με στόχο την ανάλυση του πλαισίου της χώρας. Αυτό το βήμα ήταν ζωτικής σημασίας για την οικοδόμηση μιας κοινής αντίληψης σχετικά με την ανάγκη υποστήριξης της ευημερίας και της ψυχικής υγείας των παιδιών στα συμμετέχοντα σχολεία, με ιδιαίτερη έμφαση στην έμφυλη βία, και για τη συζήτηση και τη συμφωνία σχετικά με τις ιδιαιτερότητες της υπηρεσίας συμβουλευτικής που επρόκειτο να δημιουργηθεί σε κάθε χώρα. Το αποτέλεσμα αυτών των συναντήσεων ήταν η υπογραφή **έξι Πρωτοκόλλων Συνεργασίας** μεταξύ όλων των συμμετεχόντων μερών σε εθνικό επίπεδο, για τη λειτουργία, των συγκεκριμένων διαδικασιών και πολιτικών, με ειδική μνεία στη Διασφάλιση της Προστασίας των Παιδιών, καθώς και ιδέες για τη βιωσιμότητα της υπηρεσίας.

Παράλληλα, για να πλαισιωθεί καλύτερα το σημείο εκκίνησης της δράσης **REBOOT NOW**, οι συμμετέχοντες οργανισμοί πραγματοποίησαν μία **συλλογή δεδομένων βάσης**, με στόχο τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τα συναισθήματα των παιδιών των συμμετεχόντων σχολείων κατά τη διάρκεια της πανδημίας, τις ανάγκες τους, καθώς και τη διαθεσιμότητα και πρόσβαση σε υπάρχουσες υπηρεσίες υποστήριξης, εντός και εκτός σχολείου. Η **Συγκριτική Αναφορά Δεδομένων** Βάσης δημοσιεύθηκε τον Ιανουάριο του 2023, αναλύοντας όλα τα αποτελέσματα που συλλέχθηκαν στις συμμετέχουσες χώρες – είναι διαθέσιμη [εδώ](#).

Ακόμη, μέρος των προπαρασκευαστικών εργασιών αποτέλεσε η πρόσληψη επαγγελματιών για τη στελέχωση των υπηρεσιών. Ειδικότερα, τουλάχιστον τρεις επαγγελματίες (ψυχολόγοι, παιδαγωγοί, κοινωνικοί λειτουργοί) ανά χώρα προσελήφθησαν και παρακολούθησαν εκπαίδευση διάρκειας μίας εβδομάδας, σε εθνικό επίπεδο, η οποία επικεντρώθηκε σε μεθοδολογίες και εργαλεία για την αντιμετώπιση της αυξημένης ανάγκης ψυχολογικής υποστήριξης που δημιούργησε η πανδημία, για την αποκατάσταση της ευημερίας και της κοινωνικότητας των παιδιών, την έγκαιρη πρόληψη και αντιμετώπιση σε περίπτωση εκδήλωσης βίας, καθώς και τη διαχείριση και παρακολούθηση της υπηρεσίας. Ομοίως, η εκπαίδευση είχε στόχο τη δημιουργία τοπικών προσαρμογών στο μοντέλο υπηρεσιών REBOOT NOW, το οποίο σχεδιάστηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο από τη σύμπραξη, σε συνεργασία με τους/τις επαγγελματίες που επρόκειτο να εργασθούν σε αυτό. Παράλληλα, όλες οι εθνικές υπηρεσίες συμβουλευτικής παρείχαν εποπτεία για τους/τις παρόχους υπηρεσιών, από εξειδικευμένους/ες ψυχολόγους.

Μετά την ολοκλήρωση των παραπάνω μεθοδολογικών βημάτων, οι υπηρεσίες ξεκίνησαν τη λειτουργία τους σε κάθε χώρα, τον Οκτώβριο του 2022, διασφαλίζοντας τη λειτουργία της υπηρεσίας για τουλάχιστον 8 ώρες ανά εβδομάδα σε κάθε συμμετέχον σχολείο.

2.2. Η κινητή υπηρεσία συμβουλευτικής στην Ελλάδα

Το έργο **REBOOT NOW** στην Ελλάδα δημιούργησε μια κινητή υπηρεσία συμβουλευτικής για να συμβάλει στην ψυχική υγεία και ευημερία των μαθητών/ριών, ιδίως υπό το πρίσμα των προκλήσεων που ενισχύθηκαν από την πανδημία COVID-19. Μεταξύ άλλων και όπως δείχνουν τα δεδομένα βάσης, οι προαναφερθείσες προκλήσεις αφορούσαν μαθητές/ριες που βίωσαν αρνητικά συναισθήματα, έγιναν μάρτυρες περιστατικών επιθετικότητας και εκφοβισμού κατά την επιστροφή τους στα σχολικά περιβάλλοντα και παρέμεναν διστακτικοί/ές στο να επικοινωνήσουν τα αρνητικά τους συναισθήματα στους/στις ειδικούς.

Η κινητή υπηρεσία συμβουλευτικής λειτούργησε σε **τρία γυμνάσια** στον Πειραιά κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2022-2023 (στο 3ο και στο 10ο Γυμνάσιο Πειραιά, και στο Γυμνάσιο Νέου Φαλήρου), συμβάλλοντας σε ένα υποστηρικτικό και συμπεριληπτικό σχολικό περιβάλλον, και περιλαμβάνοντας ατομική συμβουλευτική για παιδιά, γονείς και εκπαιδευτικούς, ομαδικές δραστηριότητες εστιάζοντας στην πρόληψη της βίας, και εκπαιδευτικές συνεδρίες για εκπαιδευτικούς και σχολικούς/ές ψυχολόγους. Ο Πειραιάς αποτελεί μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας, με πληθυσμό περίπου 163.572 κατοίκων, το οποίο διατηρεί ένα δημογραφικό μείγμα με ιστορικό βιομηχανικό παρελθόν. Τα τοπικά σχολεία λειτουργούν μέσα σε έναν πολύπλοκο αστικό ιστό, ο οποίος επηρεάζεται από ιστορικούς παράγοντες όπως η εισροή προσφύγων, η εκβιομηχάνιση και η αστικοποίηση. Από εκπαιδευτικής άποψης, οι κάτοικοι του Πειραιά έχουν συνήθως διαφορετικό εκπαιδευτικό υπόβαθρο, γεγονός που ενδεχομένως επηρεάζει την εμπλοκή των μαθητών/ριών. Καθένα από τα τρία συμμετέχοντα σχολεία φιλοξενεί περίπου 200 μαθητές/ριες. Το μαθητικό σώμα κατανέμεται σχεδόν ισομερώς μεταξύ αγοριών και κοριτσιών, με περίπου 20-25 παιδιά σε κάθε τάξη. Η κατανόηση αυτών των δυναμικών στον Πειραιά είναι κομβικής σημασίας για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της υπηρεσίας συμβουλευτικής για την ενίσχυση της ευημερίας, της ψυχικής υγείας και της ενθάρρυνσης της ενσωμάτωσης της ευαισθησίας ως προς το φύλο στις αντιλήψεις των παιδιών. Το τοπικό εκπαιδευτικό τοπίο και οι ευρύτεροι κοινωνικοδημογραφικοί παράγοντες αλληλεπιδρούν και διαμορφώνουν τις εμπειρίες των μαθητών/ριών μέσα στο σχολικό σύστημα.

Μετά την επιλογή των σχολείων, υπογράφηκαν **πρωτόκολλα συνεργασίας** μεταξύ του ΚΜΟΠ και των σχολείων για να οριστούν η λειτουργία, οι διαδικασίες και οι πολιτικές της υπηρεσίας. Τα εν λόγω πρωτόκολλα προτεραιοποιούσαν την εμπιστευτικότητα, τη δικαιοσύνη, την αξιοπρέπεια και την εξατομικευμένη υποστήριξη των μαθητών/ριών. Φόρμες συναίνεσης υπογράφηκαν από τα παιδιά και τους γονείς/κηδεμόνες για τις παρεμβάσεις, διασφαλίζοντας το βέλτιστο συμφέρον των παιδιών.

Το ΚΜΟΠ πραγματοποίησε μία εκπαίδευση, διάρκειας μίας εβδομάδας, για ψυχολόγους και συμβούλους, ώστε να εξοικειωθούν με τους στόχους του έργου, πρακτικές σχολικής συμβουλευτικής και τεχνικές αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των ζητημάτων ψυχικής υγείας. Ο οργανισμός πραγματοποίησε, επίσης, εθνικές συναντήσεις για τη διάχυση των πληροφοριών και την ανάπτυξη του διαλόγου για την ψυχική υγεία, το φύλο, και προβληματισμούς σχετικά με τη βία. Οι εναρκτήριες εκδηλώσεις σε δύο γυμνάσια ενημέρωσαν τους/τις μαθητές/ριες για την υπηρεσία συμβουλευτικής και το έργο, ενθαρρύνοντας τον ανοιχτό διάλογο και απαντώντας σε προβληματισμούς.

3ο Γυμνάσιο Πειραιά

10ο Γυμνάσιο Πειραιά

Γυμνάσιο Νέου Φαλήρου

Από τον Οκτώβριο του 2022, το γραφείο λειτουργεί εκ περιτροπής στα τρία σχολεία (στο 3ο και 10ο Γυμνάσιο Πειραιά και στο Γυμνάσιο Νέου Φαλήρου) για έξι εκπαιδευτικές ώρες την εβδομάδα, όπως παρουσιάζονται ακολούθως:

3ο Γυμνάσιο Πειραιά	10ο Γυμνάσιο Πειραιά	Γυμνάσιο Νέου Φαλήρου
Πέμπτη 09.00–14.10 (Ψυχολόγος: Μαρινέττα Κρητικού)	Τρίτη 09.00–14.10 (Ψυχολόγος: Αλέξανδρος Μοροχλιάδης)	Τρίτη 09.00–14.10 (Ψυχολόγος: Χαρούλα Τσατσάνη)

Παράλληλα, ενεργοποιήθηκε ένα ηλεκτρονικό σύστημα κρατήσεων για τις ατομικές συνεδρίες με ψυχολόγους, διαθέσιμο στην πλατφόρμα του έργου www.thegendertalk.eu μέσω ενός συστήματος του Google Calendar. Ωστόσο, η δομή του συστήματος δεν επέτρεπε στον/στην διορισμένο/η ψυχολόγο να γνωρίζει ποιο παιδί έχει κλείσει ραντεβού στις καθορισμένες ώρες. Έτσι, τα παιδιά κλήθηκαν να ενημερώνουν και τον/την επαγγελματία όταν προχωρούσαν σε κράτηση, προκειμένου ο/η τελευταίος/α να είναι προετοιμασμένος/η για τη συνεδρία τους. Επείγουσες συνεδρίες πραγματοποιήθηκαν, επίσης, σε στιγμές κρίσης ή στις περιπτώσεις που κρίθηκε αναγκαία μια σχετική παρέμβαση.

2.3 Το σημείο εκκίνησης

Για να πλαισιώσει καλύτερα το σημείο εκκίνησης της δράσης REBOOT NOW, το ΚΜΟΠ υλοποίησε μια συλλογή δεδομένων βάσης σχετικά με τα συναισθήματα που βίωσαν τα παιδιά των συμμετεχόντων σχολείων κατά τη διάρκεια της πανδημίας, τις ανάγκες που αντιμετώπιζαν, καθώς και τη διαθεσιμότητα και την ενδεχόμενη πρόσβαση στις υπάρχουσες υπηρεσίες υποστήριξης, εντός και εκτός σχολείων. Ωστόσο, η διστακτικότητα των γονέων ενός σχολείου, συγκεκριμένα του 10ου Γυμνασίου Πειραιά, οδήγησε στον περιορισμό της συλλογής δεδομένων στο εν λόγω εκπαιδευτικό ίδρυμα. Η διστακτικότητα αυτή ενδέχεται να επηρεάστηκε από διάφορους παράγοντες που τους ώθησαν να αρνηθούν τη συμμετοχή στην έρευνα: ανησυχίες σχετικά με το απόρρητο των δεδομένων και την εμπιστευτικότητα κατά την ανταλλαγή προσωπικών ή ευαίσθητων πληροφοριών αναφορικά με την ψυχική υγεία των παιδιών τους, φοβούμενοι ότι οι απαντήσεις τους θα μπορούσαν να ανιχνευθούν στους ίδιους ή στα παιδιά τους, καθώς και πολιτισμικές αντιλήψεις για την ψυχική υγεία και την ψυχολογική υποστήριξη ως ταμπού ή ιδιωτική υπόθεση.

Ως εκ τούτου, συνολικά 105 μαθητές/ριες συμμετείχαν στην έρευνα, προσφέροντας στην τοπική ομάδα του Πειραιά μια γενική εικόνα για τη συναισθηματική κατάσταση των παιδιών κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19, τη συχνότητα της έμφυλης βίας, τη διαθεσιμότητα και την πρόσβαση σε ήδη υπάρχουσες υπηρεσίες συμβουλευτικής υποστήριξης στο σχολείο και τις ανάγκες των παιδιών που σχετίζονται με αυτά τα θέματα.

**Ειδικότερα,
προέκυψε ότι:**

Ένας σημαντικός αριθμός μαθητών/ριών βίωσε αρνητικά συναισθήματα κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, όπως μοναξιά, άγχος, φόβο και διαταραχές στον ύπνο ή την όρεξη (αν και σε μικρότερο βαθμό).

Ενθαρρυντικά, τα περισσότερα παιδιά ανέφεραν ότι αισθάνονταν άνετα στο σπίτι τους και αναζήτησαν υποστήριξη από τους γονείς, τους φίλους, τα αδέρφια ή τους/τις καθηγητές/τριές τους για να αντιμετωπίσουν τα αρνητικά τους συναισθήματα.

Ωστόσο, ένα σημαντικό μέρος των ερωτηθέντων παιδιών ανέφεραν επίσης ότι έγιναν μάρτυρες περιστατικών εκφοβισμού, έμφυλης βίας, σωματικών επιθέσεων ή παρόμοιων κακοποιήσεων στο σχολικό περιβάλλον κατά την επιστροφή τους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι μόνο τρία από τα 105 παιδιά που συμμετείχαν στην έρευνα αποκάλυψαν τα αρνητικά τους συναισθήματα ή εμπειρίες σε κάποιον/α ψυχολόγο ή σύμβουλο. Το εύρημα αυτό υπογραμμίζει τη σημασία της παρουσίας επαγγελματιών ψυχικής υγείας στα σχολεία για την καταπολέμηση του στίγματος και την παροχή της απαραίτητης υποστήριξης στους μαθητές και τις μαθήτριες.

Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν υπογραμμίζουν τη συνεχιζόμενη ανάγκη για σταθερούς πόρους και παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των προκλήσεων ψυχικής υγείας που αντιμετωπίζουν τα παιδιά και οι έφηβοι, ιδίως μετά την πανδημία COVID-19. Παρόλο που οι προσπάθειες συλλογής δεδομένων περιορίστηκαν σε ένα σχολείο λόγω υλικοτεχνικών προκλήσεων, τα ευρήματα εξακολουθούν να προσφέρουν μια πολύτιμη εικόνα των επικρατουσών συνθηκών και να χρησιμεύουν ως βάση για τη μετέπειτα εφαρμογή και αξιολόγηση της υπηρεσίας συμβουλευτικής. Η επέκταση της συλλογής δεδομένων σε άλλα συμμετέχοντα σχολεία θα επέτρεπε μια πιο ολοκληρωμένη κατανόηση του ευρύτερου πλαισίου και θα διευκόλυνε πιο στοχευμένες παρεμβάσεις για τη στήριξη της ευημερίας των μαθητών/ριών.

3. Διδάγματα

3.1 Μεθοδολογία

Με βάση το **Πρωτόκολλο Παρακολούθησης και Αξιολόγησης** που αναπτύχθηκε από τον οργανισμό ZRS Korea, το ΚΜΟΠ αξιοποίησε τα ακόλουθα εργαλεία για την ορθή μέτρηση του αντικτύπου της δράσης:

- ✓ **Δύο ανώνυμα Ερωτηματολόγια για τους/τις χρήστες/ριες**, τα οποία συμπληρώθηκαν μετά από τις ατομικές συνεδρίες και τις ομαδικές δραστηριότητες, αντιστοίχως.
- ✓ Ένα **Αρχείο Παρακολούθησης Καταχωρήσεων** ανά σχολείο, το οποίο συμπληρώθηκε από τους/τις παρόχους της υπηρεσίας για κάθε ατομική συνεδρία και ομαδική δραστηριότητα.
- ✓ Ένα **Αρχείο Παρακολούθησης Καταχωρήσεων** για την Επόπτρια.

Τα δεδομένα που παρουσιάζονται παρακάτω αποτελούν τα συνολικά δεδομένα από τα εν λόγω έντυπα, καθώς οι μεμονωμένες καταχωρήσεις είναι εμπιστευτικές και δεν μπορούν να παρασχεθούν.

Συνολικά, 732 παιδιά συμμετείχαν στις δραστηριότητες της υπηρεσίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα παιδιά που συμμετείχαν στις ατομικές συνεδρίες έλαβαν μέρος και στις ομαδικές δραστηριότητες, συνεπώς ο συνολικός αριθμός παιδιών που απεικονίζεται στους παρακάτω πίνακες αντιστοιχεί στον αριθμό των παιδιών που παρακολούθησαν τις ομαδικές δράσεις, συνοψίζοντας έτσι τον αριθμό των μεμονωμένων χρηστών/ριών.

3ο Γυμνάσιο Πειραιά

Χρήστες/ριες	Ηλικία			Φύλο				Σύνολο
	9-11	12-14	15-18	Α	Θ	Άλλο	Δ/Ε	
Παιδιά (ατομική συμβουλευτική)		21	5	6	20			
Παιδιά (ομαδική δραστηριότητα)		297	55	172	180			
Σύνολο παιδιών		297	55	172	180			352

Σχολείο 2 – 10ο Γυμνάσιο Πειραιά

Χρήστες/ριες	Ηλικία			Φύλο				Σύνολο
	9-11	12-14	15-18	Α	Θ	Άλλο	Δ/Ε	
Παιδιά (ατομική συμβουλευτική)		25		10	15			25
Παιδιά (ομαδική δραστηριότητα)		200		90	110			200
Σύνολο παιδιών		200		90	110			200

Σχολείο 3 – Γυμνάσιο Νέου Φαλήρου

Χρήστες/ριες	Ηλικία			Φύλο				Σύνολο
	9-11	12-14	15-18	Α	Θ	Άλλο	Δ/Ε	
Παιδιά (ατομική συμβουλευτική)		9		7	2			9
Παιδιά (ομαδική δραστηριότητα)		180		96	84			188
Σύνολο παιδιών		180		96	84			180

Εκτός από τους/τις 732 μαθητές/ριες που συμμετείχαν στις δραστηριότητες του γραφείου συμβουλευτικής, περίπου 70 εκπαιδευτικοί και 200 γονείς από όλα τα σχολεία συμμετείχαν σε σχετικές εκδηλώσεις.

3.2 Ερμηνεία των δεδομένων που συλλέχθηκαν

Η παρούσα ενότητα αποτυπώνει την ανάλυση της ανατροφοδότησης των χρηστών/ριών και των παρόχων υπηρεσιών για τις δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν.

3.2.1 Οι απόψεις των χρηστών/ριών

Πενήντα τρία παιδιά από τα δύο σχολεία του Πειραιά συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο ανατροφοδότησης· οι μαθητές/ριες από το Γυμνάσιο του Νέου Φαλήρου φάνηκαν διστακτικοί/ές να συμπληρώσουν τις σχετικές φόρμες και προτίμησαν να παράσχουν ανατροφοδότηση στο πλαίσιο μιας δομημένης συνεδρίας. Γενικά, τα παιδιά που συμμετείχαν αναφέρθηκαν στην θετική αλληλεπίδραση με τους/τις ψυχολόγους, περιγράφοντας την επικοινωνία ως 'καλή' και υπογραμμίζοντας την φιλική και ευγενική προσέγγιση των επαγγελματιών. Αρκετά παιδιά εξέφρασαν ευγνωμοσύνη για την υποστήριξη που έλαβαν, ενώ κάποια τόνισαν τον θετικό αντίκτυπο των συνεδριών στην ψυχική τους ευημερία και προσωπική ανάπτυξη. Βρήκαν την εμπειρία της συμβουλευτικής ωφέλιμη και ανέφεραν ότι τα βοήθησε να ξεπεράσουν δυσκολίες, να αποκτήσουν νέες προοπτικές και να αισθανθούν άνετα να συζητούν τα προβλήματά τους.

Σχολείο 1 – 3ο Γυμνάσιο Πειραιά

Οι μαθητές/ριες από το 3ο Γυμνάσιο Πειραιά σχολίασαν τις θετικές και εποικοδομητικές αλληλεπιδράσεις με την ψυχολόγο, υπογραμμίζοντας την ποιότητα της επικοινωνίας και εκφράζοντας ευγνωμοσύνη για τη φιλική και συμπονετική της προσέγγιση. Πολλοί/ές εξέφρασαν ότι η εμπειρία της συμβουλευτικής επηρέασε θετικά την ψυχική τους ευημερία, οδηγώντας σε προσωπική ανάπτυξη και νέες προοπτικές για τις προκλήσεις τους. Ένα κυρίαρχο αίσθημα μεταξύ των παιδιών που συμμετείχαν ήταν ο ευεργετικός χαρακτήρας των συνεδριών συμβουλευτικής για την υπέρβαση των δυσκολιών και την προώθηση ενός άνετου περιβάλλοντος για τη συζήτηση των ανησυχιών τους. Η πλειονότητα των ερωτηθέντων παιδιών εξέφρασαν την πρόθεσή τους να παρακολουθήσουν περισσότερες συνεδρίες, υποδηλώνοντας ισχυρή προθυμία να συνεχίσουν να συμμετέχουν στις υπηρεσίες συμβουλευτικής. Επιπλέον, πολλοί/ές μαθητές/ριες έδειξαν εμπιστοσύνη και αυτοπεποίθηση για την υπηρεσία, καθώς ανέφεραν ότι θα συνέστηναν την υπηρεσία σε άλλα άτομα που αντιμετωπίζουν παρόμοιες δυσκολίες. Άλλες πτυχές που αντήχησαν στα παιδιά ήταν η ενσυναισθητική συμπεριφορά της ψυχολόγου, η ελευθερία να εκφράσουν ανοιχτά τις σκέψεις τους και η συμμετοχή σε ομαδικές δραστηριότητες που εστίαζαν στην ενσυναίσθηση και την συναισθηματική υποστήριξη.

**Σχολείο 2 – 10ο
Γυμνάσιο Πειραιά**

Ομοίως, οι μαθητές/ριες από το 10ο Γυμνάσιο Πειραιά μετέφεραν τις θετικές τους εμπειρίες με τον ψυχολόγο. Εκτίμησαν τη ζεστή και ενσυναισθητική προσέγγισή του, η οποία καλλιέργησε μια μη επικριτική ατμόσφαιρα. Πολλοί/ές μαθητές/ριες τόνισαν τον ουσιαστικό αντίκτυπο των συνεδριών στην ψυχική τους ευημερία και προσωπική ανάπτυξη. Ο ανοιχτός διάλογος και η ευκαιρία να εξερευνήσουν τις σκέψεις τους και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν σε έναν ασφαλή χώρο είχε θετική απήχηση στα παιδιά. Όπως και στο Σχολείο 1, η σημαντική πλειονότητα των μαθητών/ριών εξέφρασε το ενδιαφέρον της να συνεχίσει τις υπηρεσίες συμβουλευτικής και να τις συστήσει σε άλλα άτομα που τις έχουν ανάγκη. Η ανατροφοδότηση ενίσχυσε το αίσθημα εμπιστοσύνης και σιγουριάς για την αποτελεσματικότητα της υπηρεσίας.

**Σχολείο 3 –
Γυμνάσιο Νέου
Φαλήρου**

Οι μαθητές/ριες του Γυμνασίου Νέου Φαλήρου συμμερίστηκαν τα θετικά συναισθήματα που εξέφρασαν οι συμμαθητές/ριές τους από τα άλλα σχολεία. Στο συγκεκριμένο σχολείο, οι μαθητές/ριες ήταν διστακτικοί/ες στη συμπλήρωση του σχετικού ερωτηματολογίου, έτσι, η ψυχολόγος που είχε οριστεί οργάνωσε μια συνεδρία ανατροφοδότησης για να μοιραστούν τα παιδιά τις απόψεις τους σχετικά με τα δυνατά σημεία της εφαρμογής του προγράμματος και τα σημεία που μπορούν να βελτιωθούν. Οι μαθητές/ριες υπογράμμισαν την ευγένεια και τη μη επικριτική στάση της ψυχολόγου, η οποία δημιούργησε ένα περιβάλλον που τους/τις βοήθησε να μοιραστούν προσωπικά ζητήματα. Οι συνεδρίες συμβουλευτικής θεωρήθηκαν ως καθοριστικές για την προώθηση της ψυχικής ευημερίας και τη συνδρομή στην αντιμετώπιση διαφόρων προκλήσεων. Η ανατροφοδότηση επιβεβαίωσε την προθυμία να επιστρέψουν για περαιτέρω συνεδρίες και να προτείνουν την υπηρεσία σε άτομα που βρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση.

Οι μαθητές/ριες των δύο πρώτων σχολείων που απάντησαν στα έντυπα ερωτηματολόγια αξιοποίησαν την ενότητα των σχολίων για να μοιραστούν τις σκέψεις και τις απόψεις τους για τις υπηρεσίες συμβουλευτικής. Οι απαντήσεις υπογράμμισαν κυρίως τις θετικές πτυχές, συμπεριλαμβανομένης της καλοσύνης των ψυχολόγων, της συμπεριληπτικής τους στάσης, και του ασφαλούς χώρου που παρείχαν για τη συζήτηση προσωπικών ζητημάτων. Πολλοί/ές μαθητές/τριες εξέφρασαν την ευγνωμοσύνη τους για τη βοήθεια που έλαβαν και τόνισαν τον θετικό αντίκτυπο που είχαν οι συνεδρίες στην ψυχική τους ευεξία:

"Οι συνεδρίες που είχα με βοήθησαν να πατήσω πολύ έξω από την πόρτα που είχα κλείσει, να την ανοίξω και να δω τον καλύτερό μου εαυτό.", κορίτσι, 12 ετών.

"Μου αρέσει πάρα πολύ ότι όταν μιλάω, δίνει όλη την προσοχή του και κάποιο θέμα το αναλύει πάρα πολύ ωραία.", αγόρι, 14 ετών.

"Ακόμα κι αν δεν ήταν τόσο εύκολο, με τον καιρό μοιράστηκα πράγματα που δεν θα εμπιστευόμουν και προσπάθησα να δω τον κόσμο, [τον] εαυτό μου με άλλο τρόπο (ακόμα δεν μπορώ αλλά το παλεύω)", κορίτσι, 14 ετών.

"Δεν υπάρχει κάτι που δεν μου αρέσει. Οι συναντήσεις με έχουν βοηθήσει αρκετά με πολλά προβλήματά μου και στο παρόν και στο παρελθόν.", αγόρι, 13 ετών.

"Μέσω της συμβουλευτικής υπηρεσίας μπορούμε να μοιραστούμε προβληματισμούς, με αποτέλεσμα να αισθανόμαστε καλύτερα, κάτι που είναι πολύ βοηθητικό.", κορίτσι, 15 ετών.

"Μου άρεσε που λειτουργούσαμε σαν ομάδα και που μάθαμε για την ενσυναίσθηση.", κορίτσι, 15 ετών.

"Μου άρεσε διότι δεν έχουν όλοι τη δυνατότητα να επισκεφθούν έναν ειδικό για να τους συμβουλέψει για την κατάστασή τους.", κορίτσι, 14 ετών.

Εκτός από τις ατομικές συνεδρίες, στο πλαίσιο της υπηρεσίας συμβουλευτικής υλοποιήθηκαν ποικίλες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων εργαστηρίων στην τάξη, διαδραστικών δραστηριοτήτων, και ενός Φεστιβάλ Ευημερίας.

Ομοίως με τα παραπάνω αποτελέσματα, οι απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο από εργαστήρια, εκδηλώσεις και άλλες δραστηριότητες (53 χρήστες/ριες συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο) αντανakλούσαν επίσης **Θετικές εμπειρίες και πολύτιμη δέσμευση** από την πλευρά των παιδιών που συμμετείχαν. Ο διαδραστικός χαρακτήρας αυτών των εκδηλώσεων έδωσε στους/στις μαθητές/τριες την ευκαιρία να μάθουν και να συζητήσουν διάφορα θέματα ευημερίας, συμβάλλοντας στη συνολική προσωπική τους ανάπτυξη και στην υποστήριξη της ψυχικής τους υγείας.

Εν κατακλείδι, όχι μόνο οι ατομικές συνεδρίες, αλλά και η εφαρμογή εργαστηρίων, δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων έδειξαν **Θετικά αποτελέσματα και ισχυρή δέσμευση για την προώθηση της ευημερίας και την υποστήριξη της ψυχικής υγείας μεταξύ των μαθητών/τριων**. Τα ερωτηματολόγια ανατροφοδότησης αποκάλυψαν ότι η υπηρεσία συμβουλευτικής ανταποκρίθηκε αποτελεσματικά στις ανάγκες των παιδιών που συμμετείχαν, ενισχύοντας το αίσθημα εμπιστοσύνης, άνεσης και αυτοπεποίθησης στην αναζήτηση βοήθειας.

3.2.2 Οι απόψεις των παρόχων υπηρεσιών

Η εξέταση των αρχείων παρακολούθησης καταχωρήσεων στα τρία συμμετέχοντα σχολεία παρέχει πολύτιμες πληροφορίες για τις απόψεις των παρόχων υπηρεσιών σχετικά με τη λειτουργία του γραφείου συμβουλευτικής.

**Σχολείο 1:
3ο Γυμνάσιο
Πειραιά**

Στην περίπτωση του 3ου Γυμνασίου Πειραιά, η ανάλυση του αρχείου παρακολούθησης καταχωρήσεων υπογραμμίζει μία κυρίαρχη εστίαση σε ατομικές συνεδρίες συμβουλευτικής. Οι συνεδρίες αυτές περιελάμβαναν ένα ευρύ φάσμα συμμετεχόντων παιδιών όσον αφορά την ηλικία και το φύλο. Τα θέματα που καλύφθηκαν ήταν εξίσου ποικίλα και αφορούσαν πτυχές όπως η **διαχείριση του πένθους, ο καθορισμός ορίων και η παροχή γενικής συμβουλευτικής υποστήριξης**. Ένα ενδιαφέρον στοιχείο που παρατηρήθηκε στο εν λόγω σχολείο αφορούσε στην **συμμετοχή των γονέων** στη διαδικασία της συμβουλευτικής. Αυτή η συμπεριληπτική προσέγγιση αναγνώριζε τη διασύνδεση της ευημερίας των μαθητών/τριών με τη δυναμική του οικογενειακού τους πλαισίου. Επιπρόσθετα, η ψυχολόγος συντόνισε ομαδικές δραστηριότητες και εργαστήρια σε θέματα όπως η ενσυναίσθηση, η ταυτότητα φύλου, ο σχολικός εκφοβισμός, και η γενικότερη ευημερία. Αυτή η προσέγγιση με βάση την πρόληψη αποσκοπεί στην ολιστική ευημερία ολόκληρης της σχολικής κοινότητας.

**Σχολείο 2:
10ο Γυμνάσιο
Πειραιά**

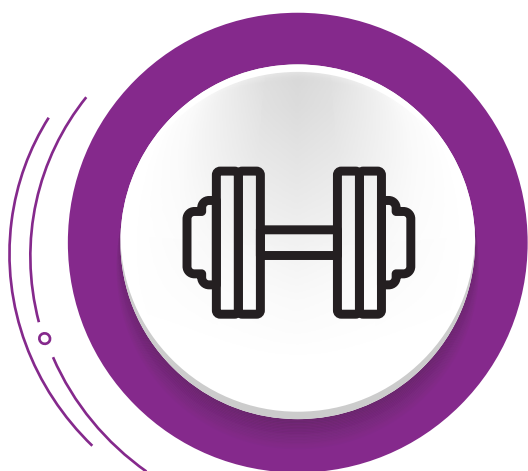
Στο 10ο Γυμνάσιο Πειραιά, το αρχείο παρακολούθησης καταχωρήσεων παρουσιάζει μια παρόμοια κλίση προς τις ατομικές συνεδρίες συμβουλευτικής. Τις συνεδρίες αυτές παρακολούθησαν παιδιά διαφόρων ηλικιακών ομάδων και φύλων. Το αντικείμενο αυτών των συνεδριών περιλάμβανε ένα φάσμα προβληματισμών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούσαν **το πένθος, τη θέσπιση ορίων και την παροχή γενικευμένης συμβουλευτικής βοήθειας**. Ακολουθώντας την προσέγγιση του Σχολείου 1, το σχολείο αυτό αναγνώρισε τη σημασία της συμμετοχής των γονέων στη συμβουλευτική διαδρομή. Αυτή η ολοκληρωμένη μεθοδολογία αναγνωρίζει ότι η συναισθηματική υγεία των μαθητών/τριών είναι άρρηκτα συνυφασμένη με το οικογενειακό τους περιβάλλον. Παράλληλα με τις ατομικές συνεδρίες, ο ψυχολόγος του σχολείου οργάνωσε ομαδικές δραστηριότητες και εργαστήρια. Οι συγκεντρώσεις αυτές εμβάθυναν σε κρίσιμα θέματα όπως η ενσυναίσθηση, η ταυτότητα φύλου, ο σχολικός εκφοβισμός και η συνολική συναισθηματική ευημερία, ενισχύοντας έτσι μια υποστηρικτική και ενημερωμένη σχολική κοινότητα.

**Σχολείο 3:
Γυμνάσιο
Νέου Φαλήρου**

Ένα παρόμοιο μοτίβο προτεραιοποίησης των ατομικών συνεδριών παρουσιάζει και το αρχείο παρακολούθησης καταχωρήσεων του Γυμνασίου Νέου Φαλήρου. Οι συνεδρίες αυτές απευθύνονταν σε παιδιά διαφόρων ηλικιακών ομάδων και φύλων. Τα θέματα που εξετάστηκαν κατά τη διάρκεια αυτών των συνεδριών περιλάμβαναν ένα ευρύ φάσμα ζητημάτων, συμπεριλαμβανομένης της **διαχείρισης του πένθους, της θέσπισης ορίων και της ολιστικής συμβουλευτικής υποστήριξης**. Σε αντιστοιχία με τις πρακτικές των άλλων σχολείων, το Σχολείο 3 κατέδειξε τη σημασία της συμμετοχής των γονέων στη συμβουλευτική διαδικασία, αναγνωρίζοντας τη σημασία του οικογενειακού πλαισίου στη συναισθηματική πορεία των μαθητών/τριών. Η ψυχολόγος σε αυτό το σχολείο οργάνωσε, επίσης, ομαδικές δραστηριότητες και εργαστήρια. Αυτές οι συνεδρίες σχεδιάστηκαν για να εμβαθύνουν σε θέματα όπως η ενσυναίσθηση, η ταυτότητα φύλου, ο σχολικός εκφοβισμός και η συνολική ψυχική ευημερία, καλλιεργώντας περαιτέρω μια ατμόσφαιρα διασυνδεδεμένης υποστήριξης εντός της σχολικής κοινότητας.

Ουσιαστικά, οι απόψεις των παρόχων υπηρεσιών, όπως διαφαίνεται από το αρχείο καταχωρήσεων του εκάστοτε σχολείου, υπογραμμίζουν την κοινή αφοσίωση σε εξατομικευμένες συνεδρίες συμβουλευτικής που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων. Η συμμετοχή των γονέων στη διαδικασία της συμβουλευτικής, σε συνδυασμό με την οργάνωση ομαδικών δραστηριοτήτων και εργαστηρίων, αντικατοπτρίζει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που αποσκοπεί στην καλλιέργεια όχι μόνο της ψυχικής υγείας των μαθητών/ριών αλλά και της συνολικής ευημερίας ολόκληρης της σχολικής κοινότητας.

Η πλειονότητα των παιδιών από όλα τα σχολεία επέλεξαν να συμμετάσχουν σε ατομικές συνεδρίες μία φορά. Ωστόσο, κάποιοι/ες μαθητές/τριες, ιδιαίτερα από τα Σχολεία 1 και 2, έγιναν τακτικοί/ές χρήστες/ριες, παρακολουθώντας πολλές συνεδρίες με την πάροδο του χρόνου. Το Σχολείο 1 είχε συνεδρίες που διαρκούσαν περίπου μία έως τέσσερις συναντήσεις ανά μαθητή/τρια, ενώ το Σχολείο 2 είχε ατομικές συνεδρίες μεγαλύτερης διάρκειας, με ορισμένες να φτάνουν έως και τις 13 συναντήσεις με ένα/μία μαθητή/τρια. Η μέση διάρκεια των συνεδριών ήταν μία διδακτική ώρα. Η ανάλυση δυνατών και αδύναμων σημείων, ευκαιριών και απειλών (SWOT), που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων ανταλλαγής μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών, παρείχε μια εις βάθος ανάλυση των προαναφερθέντων σημείων σχετικά με την πρωτοβουλία του γραφείου συμβουλευτικής.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

Σταθερά και ευέλικτα προγράμματα

Ισχυρή συνεργασία με διευθυντές/ριες

Αποτελεσματικές στρατηγικές προώθησης

Δημιουργία φιλόξενων χώρων που διευκόλυναν την πρόσβαση των χρηστών/ριών στις υπηρεσίες

Πρόσθετη υποστήριξη προς τους/τις μαθητές/τριες, οι οποίοι/ες μπορούσαν να συζητήσουν θέματα που ήταν σημαντικά για αυτούς/ες

ΑΔΥΝΑΜΑ ΣΗΜΕΙΑ

Προκλήσεις με το σύστημα αιτήματος ραντεβού και τη χρήση της πλατφόρμας

Διάχυση των υπηρεσιών του κινητού γραφείου συμβουλευτικής

Εμπόδια επικοινωνίας με οικογένειες και εκπαιδευτικούς που προέβλεπαν αντιστάσεις

Περιορισμένη διαθεσιμότητα πόρων

Σύγχυση ρόλων μεταξύ των εκπαιδευτικών, των επαγγελματιών που εργάζονται με τη νεολαία, των ψυχολόγων και άλλων επαγγελματιών

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Αυξημένη επικοινωνία με ενδιαφερόμενους

Ενίσχυση του ρόλου της Συμβουλευτικής Ομάδας Νέων

Βελτίωση της πλατφόρμας για καλύτερη εμπειρία των χρηστών/ριών

Τακτική επικοινωνία με γονείς και εκπαιδευτικούς

Πρώθηση στις τάξεις

Η Συμβουλευτική Ομάδα Νέων (ΣΟΝ) μπορεί να ενισχύσει την επικοινωνία, τον οπτικό σχεδιασμό, και την προώθηση στα σχολεία, ενώ η διοργάνωση διεθνών συναντήσεων μπορεί να διευκολύνει την πολύτιμη ανατροφοδότηση και να υποστηρίξει τις συνεχείς βελτιώσεις

Η αναθεώρηση της πλατφόρμας για την ενίσχυση της φιλικότητας προς τον/την χρήστη/τρια μπορεί να βελτιώσει την προσβασιμότητα των υπηρεσιών και να βελτιώσει την εμπειρία των ατόμων που τη χρησιμοποιούν

Η αντιμετώπιση της έμφυλης βίας μπορεί να οδηγήσει σε θετικές αλλαγές σε στάσεις και αντιλήψεις

Η διαμόρφωση συστάσεων πολιτικής μπορεί να ενισχύσει τις προσπάθειες συνηγορίας και να επηρεάσει την υποστήριξη της ψυχικής υγείας σε συστημικό επίπεδο

Η συνεργασία με άλλες υπηρεσίες και η παραπομπή των ατόμων μπορεί να ενδυναμώσουν το δίκτυο υποστήριξης και την αποτελεσματικότητα της υπηρεσίας συμβουλευτικής

ΑΠΕΙΛΕΣ

Αντίσταση από οικογένειες και εκπαιδευτικούς προς την ψυχολογική υποστήριξη ή ανησυχία για την παρουσία του γραφείου, που μπορεί να εμποδίσει την αποτελεσματικότητά του

Ορισμένοι/ες μαθητές/ριες ενδέχεται να προσπαθήσουν να εκμεταλλευτούν την υπηρεσία ως μέσο αποφυγής μαθημάτων, υποτιμώντας πιθανώς τον κύριο στόχο της πρωτοβουλίας

Ο συνεχιζόμενος στιγματισμός γύρω από την ψυχική υγεία και την ψυχολογική υποστήριξη μπορεί να αποτρέψει τα άτομα από το να αναζητήσουν ουσιαστική βοήθεια

Προκλήσεις στον καθορισμό των ορίων και τον συντονισμό των κινητών υπηρεσιών

Άκαμπτα σχολικά συστήματα και γραφειοκρατικά εμπόδια

Τυχόν προσπάθειες των σχολείων να τροποποιήσουν τους στόχους και τους ρόλους του γραφείου θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τη συνέχεια και την αποτελεσματικότητα της πρωτοβουλίας

Συμπερασματικά, οι απόψεις των παρόχων υπηρεσιών υποδεικνύουν την αφοσιωμένη δέσμευσή τους για την αντιμετώπιση των αναγκών των μαθητών/ριών σε θέματα ψυχικής υγείας μέσω του γραφείου συμβουλευτικής. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τα αρχεία παρακολούθησης καταχωρήσεων και την ανάλυση δυνατών και αδύναμων σημείων, ευκαιριών και προκλήσεων αποτελούν πολύτιμα εργαλεία για την περαιτέρω ενίσχυση των λειτουργιών του γραφείου συμβουλευτικής, διασφαλίζοντας τη βιώσιμη υποστήριξη και τον ουσιαστικό αντίκτυπο στην ευημερία των μαθητών/ριών.

3.2.3. Οι απόψεις των εποπτών/ριών

Οι απόψεις των εποπτών/ριών, όπως προκύπτει από τις αξιολογήσεις και τους προβληματισμούς τους σχετικά με την εφαρμογή της υπηρεσίας γραφείου συμβουλευτικής, προσφέρουν πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με την αποτελεσματικότητά της και τους τομείς που χρήζουν βελτίωσης. Οι επόπτες/ριες παρείχαν ανατροφοδότηση για ποικίλα σημεία της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένης της μορφής της εποπτείας, των ζητημάτων που αντιμετώπισαν κατά την υλοποίηση, την παροχή υπηρεσιών, μεθοδολογικών προβλημάτων, και οργανωτικών και υλικοτεχνικών προκλήσεων.

Μορφή εποπτείας:

Οι επόπτες/ριες ακολούθησαν τη μορφή της ομαδικής εποπτείας, οργανώνοντας οκτώ συνεδρίες κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους. Η συγκεκριμένη ομαδική προσέγγιση διευκόλυνε τις συλλογικές συζητήσεις, την ανταλλαγή γνώσεων, και την συνεργατική επίλυση προβλημάτων, ενισχύοντας της δεξιότητες και τις ικανότητες των συμβούλων.

Ζητήματα Εποπτείας Σχετικά με την Υλοποίηση της Υπηρεσίας:

Οι συνεδρίες εποπτείας κάλυψαν μια σειρά κρίσιμων ζητημάτων σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία της υπηρεσίας του γραφείου συμβουλευτικής. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών έτυχε σχολαστικής προσοχής, εξασφαλίζοντας συνεπή και επαγγελματική υποστήριξη για τους/τις δικαιούχους. Ζητήματα επικοινωνίας και συναίνεσης συζητήθηκαν επίσης με τους γονείς, για τη διατήρηση της διαφάνειας και των δεοντολογικών προτύπων. Οι σύμβουλοι επικεντρώθηκαν σε βασικά θέματα που αφορούν τους εφήβους, ευθυγραμμίζοντας τις παρεμβάσεις τους με τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε σχολείου. Συζήτησαν για την επικοινωνία και τις οργανωτικές πτυχές που αφορούν τις ομαδικές δράσεις εντός των τμημάτων με τους/τις διαχειριστές/τριες. Επιπλέον, οι επόπτες/τριες ασχολήθηκαν με την επικοινωνία και την κατάρτιση των εκπαιδευτικών σχετικά με θέματα ψυχικής υγείας που επηρεάζουν τα νέα άτομα, τονίζοντας τη σημασία της προώθησης ενός υποστηρικτικού σχολικού περιβάλλοντος. Επιπλέον, εξέτασαν το υλικό και την οργάνωση στοχευμένων παρεμβάσεων για παιδιά, γονείς και εκπαιδευτικούς, εξασφαλίζοντας προσαρμοσμένες προσεγγίσεις σε συγκεκριμένα θέματα. Η διαχείριση σύνθετων υποθέσεων που αφορούσαν παιδιά που αντιμετώπιζαν εκφοβισμό ή βίαιο οικογενειακό περιβάλλον ήταν αντικείμενο προσεκτικής εξέτασης. Τέλος, οι επόπτες/ριες παρείχαν υποστήριξη στους/στις επαγγελματίες που αντιμετώπιζαν προσωπικές δυσκολίες κατά το χειρισμό υποθέσεων μαθητών/τριών, ενισχύοντας τη συναισθηματική τους ευημερία ενώ αναλάμβαναν απαιτητικές ευθύνες.

Παροχή της Υπηρεσίας: Είδη Προβλημάτων που Μοιράστηκαν οι Ωφελούμενοι/ες, Δυναμική της Σχέσης και Επικοινωνιακά Θέματα:

Η παροχή της υπηρεσίας ήταν προσεκτικά ευθυγραμμισμένη με τις μοναδικές ανάγκες κάθε σχολείου και κάθε παιδιού. Οι επωφελούμενοι/ες εξέφρασαν ικανοποίηση για τις παρεχόμενες υπηρεσίες, χωρίς να αναφέρουν σημαντικά προβλήματα. Η επικοινωνία με τους γονείς παρουσίασε μικρές προκλήσεις, γεγονός που υπογραμμίζει τη σημασία των συνεχών προσπάθειών για την προώθηση του ανοικτού διαλόγου και της δέσμευσης. Το γραφείο συμβουλευτικής αντιμετώπισε τις επικρατούσες ανησυχίες των μαθητών/τριών, όπως άγχος επίδοσης, διαπροσωπικές σχέσεις, διακρίσεις λόγω φύλου, οικογενειακές προκλήσεις και άλλα θέματα ψυχικής υγείας. Η δυναμική σχέση μεταξύ των συμβούλων και των ωφελομένων φάνηκε να ευνοεί την αποτελεσματική παροχή υποστήριξης, προάγοντας την αίσθηση εμπιστοσύνης και ασφάλειας. Η θετική ανατροφοδότηση από τη διοίκηση, τους/τις εκπαιδευτικούς, τους γονείς και τους/τις μαθητές/τριες σε όλα τα συμμετέχοντα σχολεία επικύρωσε την αποτελεσματικότητα της υπηρεσίας.

Μεθοδολογικές Προκλήσεις: Μορφή των Συνεδριών, Πλαίσιο της Συμβουλευτικής, Ανατροφοδότηση και Έντυπα Συναίνεσης:

Παρόλο που η υπηρεσία παρουσίασε συνολική αποτελεσματικότητα, παρουσιάστηκαν ορισμένες μεθοδολογικές προκλήσεις. Δυσκολίες προέκυψαν κατά τη συλλογή των εντύπων συγκατάθεσης και των ερωτηματολογίων αξιολόγησης, γεγονός που απαιτεί προσοχή ώστε να διασφαλιστεί η ολοκληρωμένη συλλογή δεδομένων για τη συνεχή αξιολόγηση. Η διεξαγωγή ατομικών συνεδριών αντιμετώπισε υλικοτεχνικά εμπόδια λόγω της διαθεσιμότητας κατάλληλων χώρων, όπως φάνηκε από περιπτώσεις χρήσης ακατάλληλου χώρου, με το παράδειγμα μιας παλιάς βιβλιοθήκης με προβλήματα θερμοκρασίας.

Οργανωτικές και Υλικοτεχνικές Προκλήσεις: Επικοινωνία με τις Σχολικές Αρχές, Συνεργασία με Σχολικούς/ές Ψυχολόγους και Παραπομπή Υποθέσεων

Οι επόπτες/ριες ασχολήθηκαν με τις οργανωτικές και υλικοτεχνικές προκλήσεις, τονίζοντας την ανάγκη αποτελεσματικής συνεργασίας με τις σχολικές αρχές και τους/τις επαγγελματίες. Ο διαχωρισμός των περιπτώσεων με τους/τις σχολικούς/ές ψυχολόγους αναδείχθηκε ως σημαντική πρόκληση, καθώς είχαν αρμοδιότητες παρακολούθησης παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες, προκαλώντας ενίοτε καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση όσων ζητούσαν συμβουλευτική από τους/τις ψυχολόγους του REBOOT. Επιπλέον, προέκυψαν προκλήσεις στη διοργάνωση ομαδικών δραστηριοτήτων σε συνεργασία με τους/τις σχολικούς/ές ψυχολόγους λόγω των διαφορετικών προγραμμάτων, γεγονός που απαιτούσε βελτιωμένο συντονισμό. Ωστόσο, οι επόπτες/ριες υπογράμμισαν τη συνολική θετική συνεργασία με τους/τις διευθυντές/ριες των σχολείων, η οποία διευκόλυνε την ομαλή υλοποίηση του προγράμματος. Είναι σημαντικό ότι δεν προέκυψε κανένα περιστατικό που να απαιτεί εξωτερική παραπομπή σε κοινωνικές υπηρεσίες ή υπηρεσίες παιδικής προστασίας πέραν του σχολικού πλαισίου.

Συμπεράσματα και Συστάσεις Σχετικά με την Εποπτεία

Συμπερασματικά, η συμβουλευτική υπηρεσία REBOOT NOW υλοποιήθηκε αποτελεσματικά, επηρεάζοντας θετικά τόσο τους/τις μεμονωμένους/ες μαθητές/τριες, όσο και το σύνολο της σχολικής κοινότητας. Η διαδικασία της εποπτείας είχε καθοριστικό ρόλο στη διατήρηση της ποιότητας της υπηρεσίας κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, αντιμετωπίζοντας προκλήσεις με άμεσο και δομημένο τρόπο. Οι επόπτες/ριες επαίνεσαν την εξαιρετική συνεργασία και την ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ των συναδέλφων, η οποία επέτρεψε την επιτυχή υιοθέτηση αποτελεσματικών στρατηγικών σε διαφορετικά σχολεία. Οι συλλογικές συζητήσεις για μεμονωμένες περιπτώσεις προώθησαν τις βέλτιστες πρακτικές και τις καλύτερες δυνατές προσεγγίσεις διαχείρισης για μαθητές/τριες με κοινά χαρακτηριστικά.

Η συναισθηματική ευημερία των επαγγελματιών θεωρήθηκε επίσης σημαντική, αναγνωρίζοντας την απαιτητική φύση του ρόλου τους στην υποστήριξη των εφήβων και τη διαχείριση της δυναμικής της οικογένειας και του σχολείου. Για την περαιτέρω ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του γραφείου συμβουλευτικής, οι επόπτες/ριες πρότειναν να δοθεί έμφαση στην ευαισθητοποίηση και τον αποστιγματισμό των θεμάτων ψυχικής υγείας στην ευρύτερη κοινότητα. Θα πρέπει να καταβληθούν στοχευμένες προσπάθειες για την καταπολέμηση των στερεοτύπων που περιβάλλουν την ατομική ποικιλομορφία, όπως ο σεξουαλικός προσανατολισμός και η αναπηρία. Η ενθάρρυνση της συμμετοχής των εκπαιδευτικών στις παρεμβάσεις, ακόμη και εντός των αντίστοιχων τάξεών τους, θα μπορούσε να προωθήσει ένα συνεργατικό και υποστηρικτικό περιβάλλον. Επιπλέον, οι σύμβουλοι θα πρέπει να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες για να εμπλέξουν τις ενώσεις γονέων σε αυτές τις προσπάθειες, αξιοποιώντας την αυξημένη ευαισθητοποίηση για να επιφέρουν θετική αλλαγή στις αντιλήψεις και τις στάσεις απέναντι στην ψυχική υγεία.

Οι επόπτες/ριες τόνισαν ότι μία ευαισθητοποιημένη και ενεργή κοινότητα θα μπορούσε σταδιακά να οδηγήσει σε θετικές αλλαγές στις αντιλήψεις, ωφελώντας τελικά την ευημερία των παιδιών και της ευρύτερης σχολικής κοινότητας. Συνεπώς, οι συνεχείς προσπάθειες ευαισθητοποίησης και συνεργασίας έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν τον αντίκτυπο του γραφείου συμβουλευτικής και να εδραιώσουν τη θέση του ως πόρου ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των αναγκών ψυχικής υγείας των μαθητών/τριων.

4. Συμπεράσματα

Η υλοποίηση της συμβουλευτικής υπηρεσίας REBOOT NOW στα σχολεία έχει αποφέρει πολύτιμες γνώσεις και αποτελέσματα. Παρά την αντιμετώπιση διαφόρων εμποδίων και προκλήσεων, οι συνεργατικές προσπάθειες των διεπιστημονικών επαγγελματιών έχουν οδηγήσει σε θετικά αποτελέσματα και βέλτιστες πρακτικές, συμβάλλοντας στην ευημερία των μαθητών/τριών και της σχολικής κοινότητας. Τα ακόλουθα συμπεράσματα μπορούν να εξαχθούν με βάση τα αποτελέσματα που παρουσιάστηκαν:

4.1. Εμπόδια και προτεινόμενες λύσεις

4.1.1. Συστημικά εμπόδια

Προκλήσεις που αντιμετωπίστηκαν:

- ✓ Υπάρχει ανάγκη εξατομικευμένων στρατηγικών υλοποίησης και επικοινωνίας στο κάθε σχολείο.
- ✓ Δυσκολία εμπλοκής των γονέων στην υλοποίηση.
- ✓ Στιγματισμός και Αντιλήψεις. Το στίγμα γύρω από τα ζητήματα ψυχικής υγείας -και τους/τις ψυχολόγους- αποτελούν ένα κυρίαρχο εμπόδιο, οδηγώντας στην αντίσταση κάποιων γονέων, εκπαιδευτικών και μαθητών/ριών να ζητήσουν υποστήριξη. Οι μαθητές/ριες εξέθεσαν, επίσης, τους προβληματισμούς τους σχετικά με το πιθανό στίγμα που σχετίζεται με την αναζήτηση υποστήριξης από ψυχολόγο, τονίζοντας την ανάγκη προσπάθειών από-στιγματισμού και ευαισθητοποίησης για τη σημασία της ψυχικής υγείας.
- ✓ Προβληματισμοί σχετικά με την εμπιστευτικότητα: Οι μαθητές/ριες εξέφρασαν ανησυχία σχετικά με την εμπιστευτικότητα των συζητήσεών τους με τον/την ψυχολόγο, επιδεικνύοντας την ανάγκη ξεκάθαρης επικοινωνίας και διαβεβαίωση σχετικά με το απόρρητο των συνεδριών.
- ✓ Περιορισμένοι πόροι. Το γραφείο συμβουλευτικής αντιμετώπισε προκλήσεις σχετικά με τη διαθεσιμότητα πόρων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των συνεδριών και των επαγγελματιών, επηρεάζοντας την έκταση της εμβέλειάς του. Ακόμη, υπήρχε έλλειψη χρόνου για την οργάνωση ομαδικών δραστηριοτήτων στα σχολεία, λόγω του πιεστικού προγράμματος εκπαίδευσης.
- ✓ Επικοινωνία και Συναίνεση: Η λήψη εντύπων συγκατάθεσης και ανατροφοδότησης από τους/τις ωφελομένους/ες αποδείχθηκε κατά καιρούς δύσκολη, γεγονός που υπογράμμισε την ανάγκη για βελτιωμένες διαδικασίες επικοινωνίας.
- ✓ Σύγχυση Ρόλων: Η ασάφεια των ρόλων μεταξύ διαφορετικών επαγγελματιών (π.χ. σχολικοί/ές ψυχολόγοι και σύμβουλοι) οδήγησε σε προκλήσεις συντονισμού και συνεργασίας.
- ✓ Περιορισμένη Κατανόηση από την πλευρά των Γονέων: Ορισμένοι/ες μαθητές/τριες είχαν ερωτήσεις και ανησυχίες σχετικά με τη γονική συναίνεση για τη συμμετοχή σε δραστηριότητες συμβουλευτικής, γεγονός που υποδηλώνει πιθανή έλλειψη ενημέρωσης ή κατανόησης των γονέων σχετικά με την υπηρεσία του γραφείου συμβουλευτικής.

Πρόσθετα Εμπόδια στην Υλοποίηση

- ✓ Διαχωρισμός των Υποθέσεων: Στην Ελλάδα, υπάρχουν κάποιοι/ες ψυχολόγοι στα σχολεία, αλλά ο χρόνος τους είναι περιορισμένος και οι υπηρεσίες ξεκινούν αργά, συνήθως στα μέσα της σχολικής χρονιάς. Οι εν λόγω επαγγελματίες κλήθηκαν να συνεργαστούν με τους/τις ψυχολόγους του REBOOT NOW. Ωστόσο, ο συντονισμός των περιπτώσεων μεταξύ της υπηρεσίας γραφείου και των σχολικών ψυχολόγων δημιούργησε καθυστερήσεις, ιδίως για τους/τις μαθητές/τριες με μαθησιακές δυσκολίες.

- ✓ Προσβασιμότητα Δωματίων και Εγκαταστάσεων: Οι δυσκολίες εξεύρεσης κατάλληλων αιθουσών για μεμονωμένες συνεδρίες δημιούργησαν υλικοτεχνικές προκλήσεις.

Θετικά Αποτελέσματα και Βέλτιστες Πρακτικές

- ✓ Ολιστική Υποστήριξη: Η υπηρεσία γραφείου REBOOT NOW παρείχε με επιτυχία ολιστική υποστήριξη στους/στις μαθητές/τριες, αντιμετωπίζοντας θέματα που σχετίζονται με την έμφυλη βία και την ψυχική υγεία.
- ✓ Ενεργές Συνεδρίες Ενημέρωσης: Οι συνεδρίες ενημέρωσης που πραγματοποιήθηκαν στις σχολικές αίθουσες διευκόλυναν την άμεση επικοινωνία με τους/τις μαθητές/τριες, επιτρέποντάς τους να αλληλεπιδράσουν με τους παρόχους των υπηρεσιών και να θέσουν ερωτήσεις, γεγονός που βοήθησε στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης και κατανόησης της υπηρεσίας του γραφείου συμβουλευτικής.
- ✓ Διεπιστημονική Προσέγγιση: Οι συνεργατικές προσπάθειες επαγγελματιών από διαφορετικά υπόβαθρα διευκόλυναν την ολοκληρωμένη υποστήριξη, συνδυάζοντας ατομικές συνεδρίες, ομαδικές δραστηριότητες και εργαστήρια.
- ✓ Εξατομικευμένες Παρεμβάσεις: Πραγματοποιώντας ασκήσεις χαρτογράφησης σε κάθε σχολείο, η υπηρεσία προσάρμοσε τις παρεμβάσεις της για να καλύψει τις συγκεκριμένες ανάγκες των μαθητών/τριών σε κάθε μοναδικό πλαίσιο.
- ✓ Υψηλά Επίπεδα Ικανοποίησης: Η θετική ανατροφοδότηση των παιδιών, των εκπαιδευτικών, των γονέων και των διευθυντών/ριών των σχολείων αντανάκλασε την αποτελεσματικότητα και τον αντίκτυπο της υπηρεσίας. Αυτό υποδήλωνε ένα υποστηρικτικό και δεκτικό περιβάλλον, το οποίο έπαιξε σημαντικό ρόλο στην προώθηση της αποδοχής και της επιτυχίας του γραφείου συμβουλευτικής.
- ✓ Συνεργασία με τα Σχολεία: Η συνεργασία μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών του γραφείου συμβουλευτικής και των συμμετεχόντων σχολείων προώθησε τον ανοιχτό διάλογο, επιτρέποντας την αποτελεσματική επικοινωνία και την επιτυχή εφαρμογή της υπηρεσίας συμβουλευτικής στο σχολικό πλαίσιο.
- ✓ Συνεργατική Δικτύωση: Η επιτυχής συνεργασία επαγγελματιών από διαφορετικούς κλάδους και σχολεία αποτέλεσε πρότυπο βέλτιστων πρακτικών για τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού και ολοκληρωμένου δικτύου.
- ✓ Τακτική Εποπτεία: Η τακτική ομαδική εποπτεία αποδείχθηκε καθοριστική για τη διατήρηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και την άμεση αντιμετώπιση των προκλήσεων.
- ✓ Εμπλοκή Εκπαιδευτικών και Γονέων: Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών και των γονέων στην υλοποίηση της υπηρεσίας μέσω εργαστηρίων και ανοικτών διαλόγων μπορεί να δημιουργήσει μια πιο υποστηρικτική και ολοκληρωμένη προσέγγιση.

Συμπερασματικά, η υπηρεσία του Γραφείου Συμβουλευτικής αποτελεί παράδειγμα της αποτελεσματικότητας μιας συνεργατικής και διεπιστημονικής προσέγγισης για την αντιμετώπιση των αναγκών ψυχικής υγείας των μαθητών/τριών. Παρόλο που αντιμετωπίστηκαν εμπόδια και συστημικές προκλήσεις, λήφθηκαν προληπτικά μέτρα για τον μετριασμό των επιπτώσεών τους. Τα θετικά αποτελέσματα, συμπεριλαμβανομένης της ολιστικής υποστήριξης, των εξατομικευμένων παρεμβάσεων και των υψηλών επιπέδων ικανοποίησης, υπογραμμίζουν τη σημασία τέτοιων πρωτοβουλιών στο σχολικό περιβάλλον. Ο προσδιορισμός βέλτιστων πρακτικών, όπως η τακτική εποπτεία, οι στοχευμένες εκστρατείες ευαισθητοποίησης και η εμπλοκή των εκπαιδευτικών και των γονέων, χρησιμεύει ως οδικός χάρτης για την ενίσχυση της εμβέλειας και του αντίκτυπου παρόμοιων υπηρεσιών στο μέλλον. Με τη συνεχή βελτίωση και εφαρμογή αυτών των βέλτιστων πρακτικών, οι σχολικές υπηρεσίες ψυχολογικής υποστήριξης μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην προώθηση της ψυχικής ευημερίας και της συνολικής ανάπτυξης των μαθητών/τριών.

Διδάγματα από το έργο

1. **Ολιστική Πρόληψη της Έμφυλης Βίας:** Το έργο υπογράμμισε τη σημασία της υιοθέτησης μιας ολιστικής προσέγγισης για την πρόληψη της έμφυλης βίας και την ενσωμάτωσή της στις σχολικές υπηρεσίες ψυχολογικής υποστήριξης. Αυτή η ολοκληρωμένη στρατηγική αντιμετωπίζει την συντροφική βία μεταξύ εφήβων και προάγει τις υγιείς σχέσεις μεταξύ των μαθητών και μαθητριών.
2. **Συμπεριληπτικές Παρεμβάσεις Ψυχικής Υγείας:** Διαπιστώθηκε ότι η προσαρμογή των παρεμβάσεων ψυχικής υγείας στις διαφορετικές ανάγκες των μαθητών/ριών είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση της ενσωμάτωσης και ενός ασφαλούς περιβάλλοντος για όλα τα άτομα, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρίες ή από περιθωριοποιημένα περιβάλλοντα.
3. **Ευαισθητοποίηση της Κοινότητας σχετικά με την Ψυχική Υγεία και την Έμφυλη Βία:** Το έργο ανέδειξε τη σημασία της ευαισθητοποίησης της σχολικής κοινότητας και της κοινωνίας ευρύτερα. Οι σχετικές δράσεις αποστιγματίζουν τα θέματα ψυχικής υγείας και ευαισθητοποιούν τους εφήβους σχετικά με την πρόληψη της έμφυλης βίας.
4. **Συνεχής Εκπαίδευση και Υποστηρικτική Εποπτεία:** Η τακτική ομαδική εποπτεία και η συνεχής κατάρτιση των επαγγελματιών αποδείχθηκε απαραίτητη για την ενίσχυση της ικανότητάς τους να χειρίζονται ευαίσθητες υποθέσεις που σχετίζονται με την έμφυλη βία. Η υποστηρικτική εποπτεία δημιούργησε ένα ευνοϊκό ομαδικό περιβάλλον.
5. **Προσωποκεντρική Συμβουλευτική Προσέγγιση:** Η εφαρμογή προσεγγίσεων συμβουλευτικής που δίνουν προτεραιότητα στις ατομικές ανάγκες και εμπειρίες των μαθητών/τριών που εμπλέκονται σε βίαιες σχέσεις οδήγησε σε αποτελεσματικότερες παρεμβάσεις και υποστήριξη.

6. **Συνεργασία με Εξωτερικές Υπηρεσίες:** Η καθιέρωση αποτελεσματικής επικοινωνίας και συνεργασίας με εξωτερικές υπηρεσίες, όπως οι κοινωνικοί λειτουργοί και οι φορείς παιδικής προστασίας, ενισχύει το δίκτυο υποστήριξης που είναι διαθέσιμο στους/στις μαθητές/τριες που αντιμετωπίζουν έμφυλη βία.

7. **Στρατηγικές Πρόληψης της Έμφυλης Βίας με Βάση τα Δεδομένα:** Η αξιοποίηση των δεδομένων από τις ασκήσεις χαρτογράφησης και τα αρχεία παρακολούθησης καταχωρήσεων παρείχαν πολύτιμες πληροφορίες για τα πρότυπα και τους τομείς ανησυχίας που σχετίζονται με την έμφυλη βία. Αυτή η προσέγγιση με βάση τα δεδομένα διευκόλυνε τη διαμόρφωση στρατηγικών πρόληψης που είναι βασισμένες σε στοιχεία.

8. **Προώθηση της Συμπερίληψης και της Εκπαίδευσης στην Ποικιλομορφία:** Η ενσωμάτωση συμπεριληπτικής εκπαίδευσης που προωθεί την αποδοχή των ποικίλων σεξουαλικών προσανατολισμών και ταυτοτήτων δημιουργεί ένα ασφαλέστερο περιβάλλον και μειώνει τις διακρίσεις στα σχολεία.

9. **Εμπλοκή Ομοτίμων (ΣΟΝ):** Η ενδυνάμωση των νέων ώστε να συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες υπό την καθοδήγηση ομοτίμων αύξησε αποτελεσματικά την ευαισθητοποίηση σχετικά με την πρόληψη της έμφυλης βίας στα σχολεία.

10. **Συνεχής Αξιολόγηση για Βελτίωση:** Η τακτική αξιολόγηση των παρεμβάσεων που σχετίζονται με την πρόληψη και την ενσωμάτωση της έμφυλης βίας συνέβαλε καθοριστικά στον εντοπισμό επιτυχημένων πρακτικών και τομέων προς βελτίωση, προωθώντας τη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών υποστήριξης.

Το έργο έδειξε ότι για την αποτελεσματική πρόληψη της έμφυλης βίας στα σχολεία απαιτείται μια ολοκληρωμένη και ολιστική προσέγγιση που να ενσωματώνει παρεμβάσεις ψυχικής υγείας και να προάγει τις υγιείς σχέσεις μεταξύ των μαθητών/ριών. Αυτό απαιτεί την ευαισθητοποίηση της σχολικής κοινότητας και της κοινωνίας στο σύνολό της, την παροχή τακτικής κατάρτισης και υποστηρικτικής εποπτείας στους/στις επαγγελματίες που ασχολούνται με ευαίσθητες περιπτώσεις που σχετίζονται με την έμφυλη βία και τη χρήση στρατηγικών πρόληψης με βάση τα δεδομένα. Επιπλέον, η προώθηση της συμπερίληψης και της εκπαίδευσης στην ποικιλομορφία, η εμπλοκή των νέων σε πρωτοβουλίες υπό την καθοδήγηση ομοτίμων και η διενέργεια τακτικών αξιολογήσεων των παρεμβάσεων που σχετίζονται με την πρόληψη της έμφυλης βίας και την συμπερίληψη μπορούν να ενισχύσουν περαιτέρω τις υπηρεσίες υποστήριξης. Είναι σημαντικό να προσαρμόζονται οι παρεμβάσεις στις διαφορετικές ανάγκες των μαθητών/τριών, να παρέχονται προσωποκεντρικές συμβουλευτικές προσεγγίσεις που δίνουν προτεραιότητα στις ατομικές ανάγκες και να καθιερώνονται αποτελεσματική επικοινωνία και συνεργασία με εξωτερικές υπηρεσίες. Αυτά τα βήματα μπορούν να δημιουργήσουν ασφαλή περιβάλλοντα και να μειώσουν τις διακρίσεις μέσα στα σχολεία με την ενδυνάμωση της νεολαίας και την ενίσχυση του δικτύου υποστήριξης που είναι διαθέσιμο στους/στις μαθητές/τριες που αντιμετωπίζουν έμφυλη βία.

Συστάσεις Πολιτικής

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται βασικές συστάσεις πολιτικής για την κυβέρνηση, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με την προαγωγή της ψυχικής υγείας και την πρόληψη της έμφυλης βίας στα σχολεία, καθώς και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη σε εθνικό πλαίσιο.

Εφαρμογή μιας ολιστικής και εξαντλητικής νομοθετικής προσέγγισης για την πρόληψη της έμφυλης βίας. Η νομοθεσία θα πρέπει να απαιτεί την ενσωμάτωση της πρόληψης της έμφυλης βίας και της εκπαίδευσης για υγιείς σχέσεις στα σχολικά προγράμματα σπουδών και στις υπηρεσίες ψυχολογικής υποστήριξης.

Εκπόνηση ενός ολιστικού και ολοκληρωμένου προγράμματος σπουδών που θα περιλαμβάνει θέματα που σχετίζονται με το φύλο, ενώ παράλληλα θα είναι πολιτισμικά ποικιλόμορφο και θα αποτελείται από συμπεριληπτικό υλικό σχετικά με την εθνικότητα, τη φυλή, τη γλώσσα, την ταυτότητα φύλου, τον σεξουαλικό προσανατολισμό και τις διαφορετικές ικανότητες, καθιστώντας έτσι την ενσωμάτωσή του στο σχολικό σύστημα υποχρεωτική.

Ενίσχυση των εκπαιδευτικών με την απαραίτητη ευαισθητοποίηση και επάρκεια, μέσω της κατάρτισης και εκπαίδευσης σε θέματα που σχετίζονται με το φύλο και την ψυχική υγεία.

Προτεραιοποίηση της ψυχικής υγείας στο σχολείο και στα εκπαιδευτικά πλαίσια. Το σχολικό σύστημα πρέπει να αποτελεί ένα από τα κύρια θεμέλια για την πρόληψη και την υποστήριξη των προβλημάτων ψυχικής υγείας στα νεαρά άτομα.

Καθιέρωση μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης με τη χρήση σχεδίων δράσης, ερωτηματολογίων και άλλων εργαλείων για τη διασφάλιση της επαρκούς εφαρμογής του παρόντος προγράμματος σπουδών.

Δημιουργία τρόπων για τη συμμετοχή των γονέων και των οικογενειών σε δραστηριότητες και εργαστήρια σχετικά με θέματα φύλου και ψυχικής υγείας.

Εισαγωγή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και ψυχοεκπαίδευσης μέσω ψυχολόγων σε κάθε σχολείο της χώρας.

Διάθεση επαρκούς χρηματοδότησης και πόρων στα σχολεία ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των προγραμμάτων πρόληψης της έμφυλης βίας και υποστήριξης της ψυχικής υγείας.

Διοργάνωση υποχρεωτικών συνεδριών εποπτείας για τις υπηρεσίες σχολικού ψυχολόγου.

Προώθηση της διεπιστημονικής και εξωτερικής συνεργασίας μεταξύ σχολείων, επαγγελματιών ψυχικής υγείας, εμπειρογνομόνων σε θέματα φύλου, μη κυβερνητικών οργανώσεων, σχετικών φορέων και της κυβέρνησης, καθώς και εμπλοκή των μαθητών/τριών στη χάραξη πολιτικής.

4.2. Βιωσιμότητα της υπηρεσίας συμβουλευτικής

Επιδιώκοντας τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής στα σχολεία, διατυπώσαμε διάφορες προτάσεις για τη συνέχιση της παροχής υποστήριξης στα ενδιαφερόμενα συμμετέχοντα σχολεία. Η προσέγγισή μας περιλαμβάνει τη χρήση εσωτερικών πόρων και υπηρεσιών σε εθνικό επίπεδο, καθώς και την προώθηση συνεργασιών με άλλα έργα, είτε πρόκειται για πρωτοβουλίες που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ είτε για έργα που αναλαμβάνονται από τις τοπικές αρχές. Καθώς ξεκινάμε τη διερεύνηση βιώσιμων επιλογών, ιδίως με τα τρέχοντα έργα και τις επικείμενες πρωτοβουλίες κατά το επόμενο σχολικό έτος, δεσμευόμαστε να προσδιορίσουμε τις καταλληλότερες ρυθμίσεις.

Η ουσία των προτάσεών μας μπορεί να περιγραφεί ως εξής:

Συνέχιση της Παροχής μέσω της Συνεργασίας με έργα που Χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και Οργανισμούς-Εταίρους:

Στόχος μας είναι να δημιουργήσουμε συνεργασίες με άλλα έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και οργανώσεις που συνδέονται με τους εταίρους μας, ώστε να διασφαλίσουμε τη συνέχεια των συνεδριών συμβουλευτικής. Με τη συγκέντρωση πόρων και εμπειρογνωμοσύνης, μπορούμε να διατηρήσουμε τις υπηρεσίες του γραφείου συμβουλευτικής και να επεκτείνουμε την υποστήριξη σε ένα ευρύτερο φάσμα σχολείων και κοινοτήτων.

Συνεργασία με Δήμους:

Για να επεκτείνουμε την εμβέλεια και τον αντίκτυπο των υπηρεσιών μας, επιδιώκουμε να συνεργαστούμε στενά με τους δήμους όπου βρίσκονται τα συμμετέχοντα σχολεία. Μέσω αυτών των συνεργασιών, στοχεύουμε να μοιραστούμε τις γνώσεις και την εμπειρία που αποκτήθηκαν κατά την υλοποίηση του έργου, προωθώντας έτσι την υλοποίηση των συνεδριών συμβουλευτικής σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές.

Οργάνωση Ad Hoc Διαδικτυακών Συνεδριάσεων:

Για να προσαρμοστούμε στις εξελισσόμενες συνθήκες και να διευκολύνουμε την προσβασιμότητα, σχεδιάζουμε να διεξάγουμε ad hoc διαδικτυακές συνεδρίες συμβουλευτικής. Αυτές οι διαδικτυακές συνεδρίες, σε συνεργασία με τους/τις διευθυντές/τριες των σχολείων, θα αποτελέσουν ένα εναλλακτικό μέσο για την παροχή υποστήριξης και τη διασφάλιση της συνέχειας των υπηρεσιών πέραν του χρονικού πλαισίου του έργου.

Μεταφορά της γνώσης σε Οργανισμούς Πεδίου και Σχολικούς Ψυχολόγους:

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της διατήρησης των παρεμβάσεων ψυχικής υγείας στα σχολεία, δεσμευόμαστε να μεταφέρουμε την τεχνογνωσία και το υλικό που αποκτήθηκε κατά την εφαρμογή των συνεδριών συμβουλευτικής σε σχετικές οργανώσεις του πεδίου και σε σχολικούς ψυχολόγους. Ενισχύοντας αυτούς τους φορείς με πολύτιμες γνώσεις και πόρους, στοχεύουμε να διευκολύνουμε τη συνεχή εφαρμογή παρόμοιων παρεμβάσεων σε ποικίλα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

By implementing these strategies, we aspire to cultivate a sustainable framework for itinerant counselling desk services in schools. Our collective efforts will not only contribute to the long-term success of the project but also the enhancement of mental health support systems for students and school communities beyond the scope of this initiative.

REBOOT

thegendertalk.eu

cesie
the world is only one creature

HOPE
For Children

animus
association
foundation

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.